

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΕΝ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
«ΠΑΤΡΙΩΝ»
ΟΔΟΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ 3 Α
ΤΗΛΕΦ. 582

ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΚΤΥΠΟΥΤΑΙ
ΕΙΣ 20,000

ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΔΩΡΕΑΝ

*Εκδιδόμενον τῇ ἐπιμελείᾳ ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν κ. κ. Γ. Ν. Χατζιδάκι, Κ. Γ. Ζησίου καὶ Ι. Μ. Δαμβέργη διευθύνοντος.

ΙΩΑΚΕΙΜ Ο Γ'.

Τίς οἶδεν ἂν ὁ δεσμώτης Κυβερνήτης τῆς Ἑλληνικῆς ὀλκάδος, τῆς αἰωνοβίου ἡμῶν ὀλκάδος, ἣν ἀπὸ τοῦ βάθους τῆς εἰρκτικῆς Του μὲ ἀλυσιδέτους τὰς χεῖρας ἐπηδαλιούχει ἐπὶ τόσους ἐνιαυτούς, παρασυρομένην καὶ μαστιγουμένην ὑπὸ ἐναντίων ἀνέμων, ἀλλὰ χωροῦσαν ἀσφαλῶς πρὸς τὸν γαλήνιον λιμένα, εἰς ὃν τὴν ὠδήγει ἡ ἀτρόμητος πίστις Του—τίς οἶδεν, ἂν δὲν ἐπανελάβε τὴν εὐχὴν τοῦ Συμεῶν:

—«Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλον σου»

κατὰ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἔμαθεν ὅτι ἄνωθεν τοῦ παλαιοῦ ἀναχωρητηρίου Του, τῶν Καρυῶν, ὑψώθη ἡ κυανόλευκος καὶ ὁ ἐπ' αὐτῆς σταυρὸς ἡκτινοβόλησε καὶ κατήγγασεν ἐλευθέραν τὴν πεφιλημένην Του Ἀθωνιάδα;

Τίς οἶδεν, ἂν ὁ Διαγόρας τῆς Μεγάλης Ἑκκλησίας δὲν ἤξιώθη ἄνωθεν τῆς εὐδοκίας νὰ κοιμηθῇ τὸν ὕπνον τοῦ δικαίου κατὰ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν τὰ τέκνα Του, θ' ἀνύψουν Αὐτὸν ἐν τῷ σταδίῳ, ζῆλευτὸν πατέρα ἐνδόξων νικητῶν;

Ἀλλὰ καὶ τίς οἶδεν ἀκόμη, ἂν τὸ Γένος δὲν ἔχη ἤδη εἰπέρ ποτε, ἀνάγκην τῆς ἐν τῷ οὐρανῷ πρεσβείας τοῦ Ἀρχηγοῦ του καὶ κληθεῖς ὁ Ἰωακείμ ἐκεῖ ἐπάνω ὑπὲρ αὐτοῦ θὰ δέεται, πρὸς αὐτὸ φιλοστόργως θὰ ἀτενίζῃ, αὐτὸ θὰ εὐλογῇ, αἱ δὲ εὐλογίαι του, ὡς ἀκτῖνες θεοῦ φωτός, εἰς ἐμπνεύσεις θὰ κατέρχωνται, ὁδηγούσας τὸ ποίμνιόν Του εἰς τὴν πλήρη συντέλεσιν τοῦ ἔργου τῆς ἀπολυτρώσεως;

—Ἐχει καὶ ἄλλας πύλας τὸ Πατριαρχεῖον! ἀπὴντα ποτὲ πρὸς τὸν Σουλτάνον Χαμίτ, προτάσσων τὸ στήθος Του ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς ὑπὲρ τῶν προβάτων, τὰ ὅποια ἠπείλει ὁ αἱματοβαφὴς ἐκεῖνος τύραννος. Καὶ ὑπονοῶν τὴν πύλην, ἀφ' ἧς εἶχεν ἀπαγχονισθῇ Γρηγόριος ὁ Ε', οὐχὶ μόνον ἀπαῖξ, ἀλλὰ πολλάκις ἐξήλωσε τὸ μαρτύριον ἐκείνου καὶ ἔτεινε τὴν λεοντόθυμον σεπτὴν κορυφὴν πρῶτος πάντοτε πρὸς τοὺς δημίους τοῦ ἔθνους.

Ἀλλ' ὁ μαρτυρικός στέφανος, καὶ ἂν ἔτι εὐτυχὴς καὶ μακάριος ἐκοιμήθη ἐπὶ δαφνῶν,—ὁ μαρτυρικός στέφανος δὲν θὰ λείψῃ ἀπὸ τὴν σεπτὴν εἰκόνα Του, ἥτις ἀνεξίτηλος ἐχαράχθη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν. Γνωρίζομεν πάντες καὶ γνωρίζει ἡ Ἱστορία πόσα δηλητήρια κατέπιεν, ὑπὸ πόσων ἐκεντήθη λογῶν, μὲ πόσας ἀκάνθας ἦτο συνυφασμένη ἡ αὐτοκρατορικὴ πορφύρα, ἣν ὑπερῃφάνως ἔφερεν ὁ κλείσας τοὺς δύο Του θρόνους τοποτηρητῆς τοῦ Βυζαντίου καὶ πανσέβαστος ἡμῶν πατὴρ καὶ Πατριάρχης Ἰωακείμ ὁ Γ'.

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακὴ Ἑννάτη

(Λουκ. ιδ'. 16—21).

Κείμενον.

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην. Ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου¹ εὐφρόνησεν ἡ χώρα· καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων· Τί ποιήσω ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου; καὶ εἶπε· Τοῦτο ποιήσω. καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας οἰκοδομήσω· καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γενήματά μου, καὶ τὰ ἀγαθὰ μου καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου. Ψυχὴ, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα² εἰς ἔτη πολλά, ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Θεός· Ἄφρον, ταύτη τῇ νυκτὶ τὴν ψυχὴν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ, ἃ δὲ ἡτοίμασας, τίνι ἔσται; Οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ³ καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλουτῶν.⁴ Ταῦτα λέγων ἐφώνει ὁ ἔχων ὅσα ἀκούειν ἀκουέτω.

Σημειώσεις.

1) Εὐφρόνησεν. Ὁ Κύριος ὑμῶν Ι. Χριστὸς ἐν τῇ παραβολῇ ταύτῃ λαμβάνει τὸν πλούσιον, καθ' ἣν ἐποχὴν τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ ἔχουσιν αὐξηθῇ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ὀφείλει νὰ λάβῃ ἑκτακτά μέτρα περὶ αὐτῶν. 2) Κείμενα—ἐν ταῖς ἀποθήκαις δυνάμενα νὰ διαρκέσωσιν εἰς ἔτη πολλά. 3) Ὁ θησαυρίζων ἐαυτῷ—ὁ συνάζων θησαυροὺς διὰ νὰ εὐχαριστῇ μόνον τὸν ἑαυτὸν του. 4) Κείμενα εἰς Θεὸν πλουτῶν—καὶ μὴ συνάγων καὶ θησαυρίζων πλούτη, ἵνα μεταχειρίζεται ταῦτα ὅπως ὁ Θεὸς θέλει, ἥτοι εἰς βοήθειαν τῶν ἐχόντων ἀνάγκας.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

ΚΑΝΟΝΕΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

Ἐκ τῆς πρὸς Ἐφεσίους Ἐπιστολῆς Ε'. 8—19.

Περιγράφας ὁ Ἀπόστολος Παῦλος τὰς κακίας τῶν ἔθνικων καὶ προτρέψας τοὺς Χριστιανούς νὰ μὴ γίνωνται συμμετοχοὶ αὐτῶν, ἀλλὰ νὰ ζῶσιν ὡς τέκνα φωτός, ὑποδεικνύει ὅτι ἡ ζωὴ τοῦ Χριστιανοῦ πρέπει νὰ εἶναι ὑπηρεσία τοῦ ἀγαθοῦ διηνεκῆς, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀληθείας, ἀντίθεσις πρὸς τὸ κακόν, πρὸς τὴν ἀνηθικότητα καὶ πρὸς τὸ ψεῦδος. Ὑπὸ τὴν ἀλήθειαν ἐννοεῖ ὁ Ἀπόστολος τὴν εὐαγγελικὴν ἀλήθειαν, τῆς ὁποίας ἡ ἀποδοχὴ γεννᾷ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὴν τάσιν τοῦ ζῆν ἐν τῷ ἀγαθῷ, ὑπὸ δὲ τὴν δικαιοσύνην, τὴν ἀπόδοσιν ἐκάστῳ τοῦ ἀνήκοντος.

Τοιαύτη χριστιανικὴ ζωὴ προϋποθέτει τὴν δοκιμασίαν πρὸς εὐρεσιν τοῦ τί εἶναι εὐάρεστον τῷ Θεῷ, τὴν ἐσωτερικὴν δοκιμασίαν, κρίσιν καὶ μελέτην περὶ τοῦ τί εἶναι ἀλήθεια καὶ τί ψεῦδος, τί δικαιοσύνη καὶ τί ἀδικία, τί σύμφωνον καὶ τί ἀσύμφωνον πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Τοιαύτη δοκιμασία εἶναι καθήκον παντός Χριστιανοῦ καὶ διενεργεῖται ἐν τῷ νῷ καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

Δὲν ἀρκεῖ ὅμως νὰ εὕρισκῃ τις διὰ τῆς δοκιμασίας καὶ ἐξετάσεως τί εἶναι εὐάρεστον τῷ Θεῷ καὶ πράττῃ αὐτό, διότι, προσθέτει ὁ Ἀπόστολος, ἀκαὶ μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκαρποῖς τοῦ σκότους· μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε. Τὰ γὰρ κρυφῇ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν αἰσχρὸν ἐστὶ καὶ λέ-

γείν' τὰ δὲ πάντα ἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ φωτός φανεροῦνται· πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον φῶς ἐστίν». Ὁ Χριστιανὸς ὅχι μόνον δὲν πρέπει νὰ συμμετεχῇ τῶν ἔργων τοῦ σκότους, ἢ τῶν ἔργων τῆς σαρκός, τῶν ἀκαρπῶν καὶ ἐπιζημιῶν διὰ τὴν σωτηρίαν, ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ ἐλέγχῃ τὰ τοιαῦτα ἔργα, ν' ἀποκαλύπτῃ τὸ μέγεθος τῆς κακίας τῶν ἐργατῶν αὐτῶν. Τοιοῦτος ἐλεγχὸς ὑποδεικνύεται ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου ὡς ἐπιβαλλόμενος πρὸ πάντων ἕνεκα τῆς μεγάλης τῶν Ἑθνικῶν ἀκολασίας, τὴν ὁποίαν περιέγραψε καὶ ἐν τῷ α'. κεφ. αὐτῆς πρὸς Ῥωμαίους Ἐπιστολῆς.

Παρά τὸ μέγεθος τῆς ἀκολασίας ὁ ἐλεγχὸς αὐτῆς ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἠθικὴν ὠφέλειαν, διότι διὰ τοῦ ἐλέγχου ἀποκαλύπτεται καὶ διαφωτίζεται ἡ κακία, ὑποδεικνύεται τὸ πῶς τῆς θεραπεύεται αὐτῆς. Ὁ ἐλεγχὸς ἀποκαλύπτει ὅλην τὴν μυσταρότητα τῆς ἀμαρτίας, καλυπτομένης πρότερον ὑπὸ τοῦ σκότους. Ὅ,τι δὲ ἀποκαλύπτεται καὶ φανερώνεται γίνεται ἀφῶς, γίνεται φανερόν. Ὑπὸ τὸ φῶς τῆς χριστιανικῆς πίστεως ἡ ἀμαρτία καθίσταται φανερά, ἀποκαλύπτεται ἡ μυσταρότης καὶ αἰσχροτης αὐτῆς.

Εἰς κύρωσιν τῶν λόγων τούτων ὁ Ἀπόστολος προσήγαγεν ἄγνωστον πόθεν, χωρίον τι (ἄγειρε ὁ καθεύδων καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν καὶ ἐπιφαίνει σοι ὁ Χριστὸς) προσέειπε δὲ πάλιν τοὺς Χριστιανούς νὰ προσέχωσιν ἐν τῷ βίῳ τῶν, νὰ ζῶσιν οὐχὶ ὡς ἄσποροι ἀλλ' ὡς σποροί, ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν, ἥτοι μὴ παρατρέχοντες οὐδεμίαν εὐκαιρίαν πρὸς ἐπιτέλεσιν τοῦ ἀγαθοῦ. Ὁ Χριστιανὸς χρησιμοποιοῦν εἰς ἀγαθὸν πᾶσαν τοῦ χρόνου στιγμήν οἷον εἰ ἀγοράζει τὸν χρόνον, καθιστᾷ ἰδιοκτησίαν τοῦ πᾶσαν στιγμήν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηρίας εἰσι, λέγει ὁ Ἀπόστολος, μεθ' ὃ προσέθηκε τὴν προτροπὴν νὰ μὴ πολιτεύωνται ὡς ἄφρονες, ἀλλὰ νὰ γνωρίζωσι καλῶς ποῖον εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου, νὰ μὴ μεθύσκωνται οἶνῳ, ἀλλὰ νὰ πληρῶνται Πνεύματος, λαλοῦντος ἐαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν τῷ Κυρίῳ.

Τοιοιούτως προτρέπων ὁ Ἀπόστολος τοὺς Χριστιανούς πρὸς τὴν καθαρότητα καὶ ἀγιότητα τῆς ζωῆς συνιστᾷ, πρὸ παντός, τὴν ἀποφυγὴν τῶν κακιῶν τῶν Ἑθνικῶν, συνεπαγομένων τὸν αἰώνιον θάνατον, ἀλλὰ ταῦτοχρόνως θεωρεῖ ὡς καθήκον παντός Χριστιανοῦ νὰ ἐλέγχῃ τὰς κακίας ταύτας, νὰ διαφωτίξῃ διὰ τοῦ Χριστιανικοῦ φωτός πρὸς διόρθωσιν. Συμπληρῶν τοὺς κανόνας τούτους τῆς Χριστιανικῆς ζωῆς ὁ Ἀπόστολος συνιστᾷ ἐπιμέλειαν καὶ ἄκραν προσοχὴν περὶ τὴν διαγωγὴν, καὶ τέλος ὡς ἐπισφράγισμα θέτει τὴν ἀληθῆ πνευματικὴν χαρὰν, ἥτις εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς καθαρότητος. Παρουσιάζει δὲ τὴν χαρὰν ταύτην ὅπως ἀντίθετον πρὸς τὴν νομιζομένην τοῦ κόσμου χαρὰν. Διὰ τὴν ἀντίθεσιν ταύτην ἀρκεῖ καὶ μόνη ἡ μέθη, ἥτις δὲν εἶναι χαρά, ἀλλ' ἔχει κακίστας συνεπείας, ὡς ἄσωτια. Τῆς ἀληθινῆς χριστιανικῆς χαρᾶς ὁ Ἀπόστολος ἐκδήλωσιν ὑποδεικνύει τὴν ἱερὰν ψαλμωδίαν, κατὰ τὰ διάφορα αὐτῆς εἶδη.

ΕΘΝΙΚΗ ΜΟΥΣΑ

ΟΙ ΦΡΑΓΚΟΙ

Χήρας ὕγιος ἐγεύετο σὲ μαρμαρένια τάβλα,
χρυσὰ ἔσαν τὰ πηροῦνιὰ τοῦ κ' δάκρυα τὰ πιάτα,
κ' ἡ κόρη ἀπὸ τὸν κερνὴ ἀσπρικοκυλῶμένη.
Κ' ἡ μάνα τοῦ ὅττι μιά μεριά φθάνει ξαγριεμένη
—Γεύεσαι, γιέ μου, γεύεσαι, καὶ οἱ Φράγκοι σὲ πλακῶσαν.
—Πρόβαλε, μάνα μου, νὰ ἴδῃς πόσαις χιλιάδες εἶναι,
καὶ ὅν εἶναι δύο, νὰ χαίρωμαι, καὶ ὅν εἶναι τρεῖς νὰ πίνω,
καὶ ὅν εἶναι περισσότεραις, σελώσετε τὸν μαῦρο.
—Ἐθῆκα, γιέ μου, καὶ εἶδα σοὶ μὰ μετρημὸν δὲν ἔχουν.
—Σελώσετε μὲν μαῦρό μου, καλοσελώσετέ τον,
καὶ δὲς μου, μάνα, τὸ σπαθὶ τ' ἀγκυροναυαγῆτο,
νὰ βῇ νὰ ἴδῃ τὸν πόλεμον, ποῦ χάνουνε οἱ Φράγκοι.
—Μαῦρέ μου, γοργόγονατε καὶ ἀνεμοκυκλοπόδη.

πολλὰς φορὰς μ' ἐγλύτωσες ἀπὸ βαρεῖαις φουστούναις,
καὶ ἂν μὲ γλυτώσῃς καὶ ἀπ' αὐτῆς θὰ σὲ μαλαμαματώσω
τὰ τέσσερα σου πέταλα χρυσὰ θὰ σοὺ τὰ κάμω,
τὰ δακτυλίδια τῆς ξανθῆς σκάλας καὶ χαλινάρια.
Στὸ ἔμπα χίλιους ἔκοψε ὅσο ἔβγα δύο χιλιάδες,
κ' εἰς τ' ἄλλο σπαιφοῦρισμα δὲν ἤρρηκε νὰ κόψῃ,
καὶ ὁ οὐρανὸς ἐσείστηκε καὶ ἡ θάλασσα μουχίστηκε.

1821

ΒΕΒΑΙΩΤΙΚΟΝ ΦΛΩΡΙΩΝ ΕΚΑΤΟΝ

ΧΑΡΙΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

Ἀποθνήσκει τις ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἐν μάχῃ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς ἐλευθερίας αὐτῆς, ἀποθνήσκει ὑπὲρ αὐτῆς εἰς μαρτυρία ὀπίσθιενος, ὅταν ὁ πολέμιος τοῦρκος εἶναι θηριώδης. Οἱ θάνατοι οὗτοι, ὁ δεύτερος μάλιστα, θυσίαι εἶναι παντός μύρου καὶ θυμιάματος καὶ ἀνθέων εὐωδέστεραι, τιμιώτεραι πάντων τῶν ἐκ χρυσοῦ καὶ τιμίων λίθων ἀναθημάτων. Ἀλλ' εἶναι καὶ ἄλλαι ὑπὲρ τῆς εὐδαιμονίας τῆς πατρίδος θυσίαι, αἱ προσφοραὶ ὑπὲρ αὐτῆς τοῦ χρημάτων καὶ τῶν ἄλλων ὕλικῶν ἀγαθῶν. Εὐτυχὴς ὁ δυνάμενος νὰ δώσῃ ὑπὲρ τῆς γῆς τῶν πατέρων αὐτοῦ τὴν ζωὴν του, μακάριος δὲ ὡς ἀληθῶς ὁ τὴν ζωὴν αὐτοῦ τὴν εὐγενῆ προσέειπε, ἀφ' οὗ καὶ τὸν πλοῦτον αὐτοῦ πρόθυμος ἐθυσίασεν ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι, οἱ πολεμήσαντες κατὰ τῶν Περσῶν, ἐγκατέλιπον τὴν πόλιν εἰς τὸν τέλειον ἀφανισμόν κατὰ τὴν διπλὴν εἰσβολὴν τοῦ Ξέρξου καὶ τοῦ Μαρδονίου, ὅπως καὶ οἱ ἀπόγονοί των τοῦ 21 κατὰ τὰς εἰσβολὰς τοῦ Ὁμέρου Βριώνη καὶ τοῦ Κιουταχῆ. Κατὰ τοὺς χρόνους δὲ τῆς ἀκμῆς τῆς πόλεως κατὰ τοὺς παλαιούς χρόνους οἱ πλοῦσοι τῶν πολιτῶν οὐ μόνον κατεδάπανον εἰς παντοίας χορηγίας καὶ λειτουργίας κατὰ τὰς ἐορτάς τῶν Διονυσίων καὶ τῶν Παναθηναίων ἀλλὰ καὶ εἰς μεγίστας ὑπεβάλλοντο δαπάνας ὡς τριήραρχοι, διὰ νὰ ἔχωσι τὴν τιμὴν καὶ τὴν χαρὰν ν' ἀποθάνωσι ναυμαχοῦντες ὑπὲρ τῶν Ἀθηναίων, ὅπως ὁ Ἀθηναῖος ἐκεῖνος τοῦ Λυσίου (λόγος 21), ὅστις ἐδαπάνησεν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ ὑπὲρ τοῦ ἡμῖν ἑκατομμύριον σημερινῶν δραχμῶν.

Τοιαύτας θυσίας πάντοτε ἐτέλει τὸ γένος ἡμῶν ἐπὶ τῆς ἀγίας τραπέζης τῆς ἐλευθερίας ἀπὸ τῆς ἀπαρχμύλλου εἰς ἀθάνατα διδάγματα ἀρχαιότητος μέχρι τῆς Μεγάλης Ἐπαναστάσεως μας, καθ' ἣν καὶ τῶν πόλεων τινες καὶ πᾶσα ἡ ὑπαιθρος χώρα ἀφέθη εἰς τὸν πανόλεθρον ἀφανισμόν, ἐν ᾧ οἱ τὰ πολλὰ ἢ ὀλίγα χρήματα αὐτῶν καταναλίσκοντες, τὰ καρποφόρα δένδρα αὐτῶν βλέποντες κοπτόμενα ἀνὰ ἀσπώμενας τὰς ἀμπέλους καὶ τὰς οἰκίας καιομένας καὶ τὰ πλοῖα τῶν φθειρόμενα ἐκ τῶν ναυμαχιῶν, μετὰ ὅπλα τὰ ἡγιασμένα τοῦ πολεμιστοῦ μαχόμενοι ἐπιπτον ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τοῦ γένους. Καὶ σήμερον ἐτι ἔχομεν τοιοῦτους διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς προσφέροντας τὸ χρήμα τὸ κτηνὴν διὰ τιμίας ἐργασίας καὶ διὰ τῆς ἄλλης φέροντας τὸ τουφέκιον τοῦ πολεμιστοῦ, καὶ τοιοῦτος πλὴν ἄλλων ὁ Νικόλαος Τριφύλλης ὁ Κεφῆριος ὁ ἐκ τῆς περιουσίας αὐτοῦ τῆς οὐχὶ καταπληκτικῆς δώσας εἴκοσι πέντε χιλιάδας δραχμῶν ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τοῦ πολέμου, ἐν ᾧ ταυτόχρονως κατετάχθη ἐθελοντής, παρακαλέσας πολὺ πρὸς τοῦτο, καὶ ἤδη μετ' ἀπαρχμύλλου ἀνδρείας μαχόμενος εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τοῦ κινδύνου.

Ἀλλ' ἂν δὲν δύναται τις νὰ προσφέρῃ καὶ τὸ τίμιον αἷμα του, ἃς διδῇ τοῦλάχιστον, ὅσον δύναται, ἐκ τῶν χρημάτων αὐτοῦ ἐν τοῖς κινδύνους τῆς Ἑλλάδος. Οἱ κατὰ τὴν Ἐπαναστάσιν Ἕλληνες δὲν εἶχον τοὺς ὀγκώδεις πλοῦτους τῶν συγχρόνων πατριωτῶν, καὶ ὅμως διετήρησαν ἀγῶνα ἐννεα ἐτῶν. Ἦθελε δ' ἀποβῇ πολλῶν μεγαλουργότερος ὁ ἀγὼν ἐκεῖνος, ἂν ἐπὶ μίαν πενταετίαν ἀνεβάλετο τῆς Ἐπαναστάσεως

ἡ ἐκρηξίς. Τοῦτο δὲ διὰ δύο λόγους, πρῶτον, ὅτι ἤθελε στο μωθῇ ἡ ἐναντίον τῶν ἐλευθερίων τῶν λαῶν οὐχὺς τῆς τότε ἱερᾶς Συμμαχίας τῆς Εὐρώπης, δεύτερον, διότι τὸ γένος ἡμῶν ἠθέλε παρασκευασθῇ οικονομικῶς διὰ τὸν ἀγῶνα, ἀφ' οὗ ὁ Ἀλεξάνδρος Ὑψηλάντης εἶχε τὴν γνώμην νὰ ἰδρῶσιν ἐν τινὶ εὐρωπαϊκῇ πρωτεύουσῃ τράπεζαν δῆθεν ἐθνικὴν, «Ἑλληνικὴν Ἐταιρίαν», εἰς ἀποταμίευσιν δὲ ἀφορῶσαν τοῦ χρημάτων τῶν ὁμογενῶν διὰ τὸ μέγα ἐγχείρημα τοῦ μακροῦ πολέμου. Πρὸς τοῦτο ἐζητήθη τὸ χρήμα πάντων τῶν δυνάμενων νὰ συνεισφέρωσιν.

Καὶ συνεισέφερον μεγάλα ποσὰ δι' ἐκείνους τοὺς χρόνους, πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν καὶ χιλιάδας φλωρίων ὁλλανδικῶν μετ' ἀπροσάριστου προθυμίας. Τὸ χαρίεντος δὲ περιεργον ἐν τῇ εἰσφορᾷ ταύτῃ εἶναι ὅτι ἐδίδετο εἰς τοὺς συνεισφέροντας ἀποδείξεις, ἀποβλέπουσα ἀφ' ἐνός μὲν βεβαίως εἰς τὴν ματαίωσιν τῶν καταχρήσεων, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὸ ν' ἀσφαλίσῃ διὰ τὸν κάτοχον αὐτῆς τὴν ἀπότισιν τῶν δανεισθέντων εἰς τὴν πατρίδα. Ἀλλὰ τίς μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς μικρᾶς Ἑλλάδος ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλληνικῆς γῆς ἐσκέφθη ν' ἀπαιτήσῃ τὰ δάνεια ἀπὸ τῆς μητρὸς; Οὐδεὶς. Ἐφύλαξαν μόνον τινὲς αὐτὰ ὡς ἱερὰν ἀνάμνησιν καὶ τίτλον μικρᾶς θυσίας πρὸς τὴν γενέτειράν, ἀφ' οὗ μάλιστα ἔφερον τὰ ἀποδεικτικά τὴν ὑπογραφὴν τοῦ μεγαλογνώμονος καθηγεμόνος τῆς Ἐπαναστάσεως ἐκείνης, τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου. Εἰς ἄγνωστον τοιοῦτον φιλογενῆ Ἑλλήνα ἀνήκει ἀποδείξεις τοιαύτης ἐντυπος, πλὴν τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῆς καὶ τῆς ὑπογραφῆς, αὐτῇ.

ΒΕΒΑΙΩΤΙΚΟΝ ΦΛΩΡΙΩΝ ΕΚΑΤΟΝ

Διὰ φλωρία ὁλλανδ. ἑκατόν, χάριν συνδρομῆς δεδομένη

Ὁ προκαταβάων Φιλογενὴς καὶ Φιλόκαλος Συνδρομητῆς τὴν ποσότητα τῶν ἑκατὸν ὁλλανδικῶν Φλωρίων, βεβαιοῦται διὰ τοῦ παρόντος, ὅτι μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Ἑλλάδος, παρρησιαζόμενος τὸ παρόν, πρὸς οὐδ' ἀνήκει, θέλει ἔχει τὸ κύρος. Πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένης ὑποψίας, καὶ βεβαίωσιν πιστότητος ἀπὸ μέρους τῆς Ἀρχῆς ἐγγυᾶται καὶ ὁ ὑπογεγραμμένος.

Ἀριθμὸς 1604: Ἰαννουαρίου Ι. 1821. Τ. α: Ἀλ: Ὑψηλάντης

ΙΣΤΟΡΙΑ ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΔΙΑΦΘΕΙΡΟΥΣΑ

Περιήλθεν ἐπ' ἐσχάτων εἰς χεῖράς μου βιβλίον τι ἐπιγραφόμενον «Βιογραφικὴ ἱστορία τῶν Σουλτάνων τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας πρὸς χρῆσιν τῶν σχολείων ἀμφοτέρων τῶν φύλων». Ἐμαθον δὲ ὅτι ὑπάρχει τοῦτο καὶ Τουρκικῇ ἔκδοσιν, τὴν ὁποίαν καὶ μόνην διδάσκονται οἱ Τούρκοι μαθηταὶ καὶ αἱ Τουρκίσσαι μαθήτριαι ἐν τοῖς σχολείοις. Ἐπειδὴ δὲ ἤδη π.Χ. ἐδιδάχθη, ὅτι ἡ ἱστορία εἶναι ἀφύλαξ μὲν τῆς τῶν ἀξιολόγων ἀρετῆς, μάρτυς δὲ τῆς τῶν φαύλων κακίας, ἐδεργέτις δὲ καὶ διδάσκαλος τοῦ κοινοῦ τῶν ἀνθρώπων γένους,.... προτρέπει ἐπὶ δικαιοσύνην, κατηγορεῖ τῶν φαύλων ἐγκαρμιάζει τοὺς ἀγαθούς, τὸ σύνολον ἐμπειρίαν μεγίστην περιποιεῖ τοῖς ἐντυγχάνουσιν, δι' αὐτὸ ἠθέλησα νὰ μάθω πῶς ἡ νέα τῶν Τούρκων γενεὰ καθὼς καὶ ἡ τῶν ἐν Τουρκίᾳ Ἑλλήνων μορφοῦται ἱστορικῶς, ἥτοι πῶς διδάσκεται ἐκ τῆς διδασκαλίας τῆς ἱστορίας νὰ ἀγαπᾷ τὴν δικαιοσύνην, νὰ μισᾷ τοὺς κακοὺς, νὰ ἐπαινῇ τοὺς ἀγαθοὺς καὶ καθόλου τίνα γνώσιν τοῦ κόσμου ἀποκτᾷ ἐκ τῆς διδασκαλίας ταύτης. Λοιπὸν διήλθον μετὰ προσοχῆς ὁλόκληρον τὸ βιβλίον τοῦτο καὶ—καὶ ἐξεπλάγην. Περιγράφονται οἱ βίοι ἐνός καὶ τριακοντα Σουλτάνων (μέχρι τοῦ Ἀπτοῦλ Μετζίτ, 1839—1861), πανταχοῦ δὲ μία παρατηρεῖται προσπάθεια πῶς ὁ δυστυχὴς μαθητὴς

Τελευταῖος κατεῖχεν αὐτὸ ὁ κ. Μιχ. Ἀθανασιάδης, ὁ γνωστὸς δημοσιογράφος, ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἀνθρωπομετρίας ἐν Ἑλλάδι.

καὶ ἀνγκνῶσθης νὰ μὴ μάθῃ τίποτε τὸ ὑγιές, τίποτε τὸ ἀληθές. Πάντες οὗτοι οἱ Σουλτάνοι ἦσαν ἐξαίσιοι, πάντες δίκαιοι, πάντες ἀνδρείοι, πάντες φίλοι τῶν γραμμάτων, τῶν καλῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, πάντες εὐσεβεῖς, πάντες πρότυπα ἀνθρώπων καὶ ἡγεμόνων. Καὶ ἐξακολουθεῖ ὁμοίως τὸ ἐξυμνητικὸν ἔργον αὐτοῦ ὅχι μόνον ἐφ' ὅσον ἡ Τουρκία ἦτο ἀληθῶς φοβερά, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἥρχισε νὰ παρκαμᾷ καὶ φθίνῃ.

Ὁ σεβασμὸς πρὸς τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν καταπατεῖται εὐθὺς ἀπὸ τῶν πρώτων λέξεων τοῦ παραδόξου τούτου βιβλίου. «Οἱ Ὀθωμανοί, λέγει εὐθὺς ἐν ἀρχῇ, κατὰγονται ἀπὸ τῆς μεγάλης Ἰνδογερμανικῆς φυλῆς». Οὕτως ἀρχεῖται ὁ συγγραφεὺς τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ, καίτοι πάντες γινώσκουσι σήμερον ὅτι οἱ Τούρκοι οὐδὲν κοινὸν ἔχουσι πρὸς τὴν Ἰαπετικὴν φυλὴν ἡμῶν. Ἡ διατί νομίζετε ὅτι ὁ Ἐρτογρούλ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ὁσμὰν κατέτρεχον καὶ ἤρπαζον τὰς χώρας ἡμῶν; Ἐνοχλοῦμενοι, λέγει ὁ συγγραφεὺς, ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐξοστράτευσαν κλπ.

Κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον ἀνατρέφεται ἡ μάλλον διαστρέφεται σκοπία ἡ νέα γενεὰ καὶ τῶν Τουρκοπαίδων καὶ ἐκείνων ἐκ τῶν νέων καὶ τῶν νεανίδων τῆς ἡμετέρας φυλῆς, ὅσοι τυχόν δὲν εὐτυχοῦν κατόπιν νὰ διδασκῶν ἢ μελετήσουν τὴν ἀληθῆ ἱστορίαν τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἢ καὶ τὴν παγκόσμιον. Οἱ οὕτω διεστραμμένως διδάσκόμενοι τὴν Τουρκικὴν ἱστορίαν, ἀνιστόρητοι καὶ ἀμαθέστατοι κατ' ἀλήθειαν παραμένοντες, μανθάνουσι νὰ θαυμάζωσι τοὺς μεγάλους καταστροφεῖς τῶν ἀνθρώπων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, ἀπλῶς καὶ μόνον διὰ τοῦτο, διότι κατ' ὁρῶνταν νὰ νικοῦν, νὰ σφάζωσι καὶ ἐρημῶνουν. Ὑπὲρ τὰς 300,000 ἀνδρῶν ἐθυσίασεν εἰς τοὺς διαφόρους πολέμους τοὺς ὁποίους διεξήγαγεν Μεχμέτ ὁ Β', ὁ ἐπιλεγόμενος Πορθητῆς. Καὶ ὅμως διὰ τὸ τοσοῦτον χυθὲν ὑπ' αὐτοῦ ἀνθρώπων αἷμα, διὰ τὴν ἐρήμωσιν τοσοῦτων χωρῶν, τὰς ὁποίας διήλθε καὶ κατέστρεψε, διὰ τὸν ἐξφανισμόν ἀπὸ τῶν τόπων τούτων παντός ἀληθοῦς πολιτισμοῦ, πόσον ἐνδοξος δὲν κατέστη κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ συγγραφέαντος τὴν ἱστορίαν ταύτην!

Τοιοιούτως διδάσκόμενοι οἱ Τουρκοπαῖδες τὴν ἱστορίαν μανθάνουσι νὰ θαυμάζωσι μόνον τὰς κατακτήσεις καὶ ἀφαιρέσεις ξένων χωρῶν, γίνονται τοῦτο ἕνεκα ὑπερήφανοι διότι οἱ πρόγονοι αὐτῶν, τοσαύτας ἀφῆρσαν παρὰ τῶν ἄλλων χώρας, ἀποβαίνουν ἀληθῶς προγονόπληκτοι. Ἐπίσης διδάσκονται ὅτι τὸ καθήκον αὐτῶν εἶναι νὰ κατακτοῦν καὶ ἀρπάξουν καὶ αὐτοὶ χώρας, ἀπὸ ἄλλως τε τοῦτο καὶ τοσοῦτον ἐπικερδὲς εἶναι. Ἡ ἀδελφικὴ μετ' ἄλλων λαῶν συμβίωσις, ἡ εἰρηνικὴ μετ' ἄλλων Κρατῶν γειτνίασις, καθόλου ὁ ἥσυχος καὶ εἰρηνικὸς βίος καὶ ἡ ἐν αὐτῷ ἐργασία εἶναι δι' αὐτοὺς κατόπιν τοιαύτης διδασκαλίας οὐδὲν ἄλλο ἢ ἐγκατάλειψις τῶν πατρῶν φρικτὸς ἐκφυλισμός.

Ἐνεκα τῆς τοιαύτης ψυχικῆς διαθέσεως αὐτῶν τοῦτο μὲν πάντοτε ὑπολείπονται εἰς τὰ ἔργα τῆς εἰρήνης, τοῦτο δὲ δὲν δύνανται νὰ θεωρῶσιν τοὺς ἄλλους περὶ αὐτῶν λαοὺς ὡς ἀνθρώπους ἔχοντας καὶ αὐτοὺς δικαίωμα νὰ ζήσωσιν, δὲν δύνανται νὰ ἀνεχθῶσιν αὐτοὺς καὶ συζήσωσι μετ' αὐτῶν.

Τοιαύτη ἱστορία καὶ τοιαύτη διδασκαλία αὐτῆς εἶναι κατ' ἀνάγκην ὀλεθρία καὶ δυστυχὴς ὁ λαὸς ὁ ὁποῖος δι' αὐτῆς μορφινίζεται καὶ ἀφανίζεται.

Τοῦτον οὕτε μεταρρυθμίσεις οὔτε μεταπολιτεῖσαι οὔτε συντάγματα οὔτε κανὲν φάρμακον δὲν δύναται νὰ τὸν σώσῃ, ὅπως πράγματι βθεῖς γινώσκει τῶν τουρκικῶν πραγμάτων ἀπεφῆσαντο κατὰ τὴν ἐκ νέου ἀνακλήρυσιν τοῦ Τουρκικοῦ συντάγματος, ὅτι τὸν Τούρκον οὔτε νὰ μεταρρυθμίσῃ οὔτε νὰ διορθώσῃ θὰ ἡμπορέσῃ ποτὲ κανεῖς. Οὗτος εἶναι καθ' ὁλοκληρίαν διεφθαρμένος καὶ διεστραμμένος ὑπὸ τῶν ἀθλίων παραδόσεων καὶ ἔξεων αὐτοῦ, ὑπὸ τῆς ἱστορίας του. Καὶ ἀ-

ληθώς οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα, ἀφοῦ τοιοιτοτρόπως, ὡς εἶδομεν, διδάσκεται αὐτήν.

Ποία δὲ τις εἶναι ἡ ἱστορία τὴν ὁποίαν διδάσκονται οἱ Ἑλληνόπαιδες; Περί τούτου θὰ γίνῃ λόγος ἐν τῷ ἐπομένῳ φύλλῳ τῶν Πατρῶν.

ΤΟΥΤΩ ΝΙΚΑ (Υ)

Τάξις.

Ἀνάκειται ἐν τῷ μουσεῖῳ τῆς Ἀκροπόλεως βᾶθρον ἀγάλματος, ἐπ' αὐτοῦ δὲ εἶναι ἐξεργασμένον ἀναγλυφον καλὸν τὴν τέχνην εἰκονίζον ὀπλίτας ἐν σειρᾷ, κράνος φέροντας καὶ ἀσπίδα, ὀρχομένους ὀρχήσιν πολεμικὴν. Ὅστις δὲν εἶδε τὸ ἀναγλυφον ἤθελε πιστεύσῃ ὅτι ὀρχοῦνται οἱ χορευταὶ οὗτοι πυρρίχην, τὸν μὲ βιαίας κινήσεις χορόν, ἀφ' οὗ εἶναι πολεμισταὶ καὶ ὁμῶς ἐν σεμνῇ ἀρμονίᾳ κινεῖσθαι οὗτοι, ὡς εἰ χορὸς ἦσαν τοῦ Σοφοκλέους χορεύων ἐμμέλειαν πρὸ τῶν ἀνακτορῶν τῶν Θηβῶν. Οὕτως ἐν ἀρμονίᾳ καὶ ἀκριβεῖς κινήσεων ὑπὸ τῶν πολεμιστῶν πρέπει νὰ διαζάγῃται τῶν μαχῶν τὸ ἔργον· διότι δὲν ἀρκεῖ τῶν στρατιωτῶν ἡ καθ' ἑκάστον ἐμπειρία περὶ τὰ ὅπλα ἢ τὸ πλῆθος αὐτῶν, ἵνα δώσῃ τὴν νίκην. Οὕτως οἱ Ἀθηναῖοι, καίτοι ἐμπειρότεροι ἦσαν περὶ τὰ ναυτικά καὶ πολυπληθέστεροι, ἐπειδὴ ἀτακτως, δηλαδὴ κακῶς, ὠδηγήθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀντιόχου ἐν Νοτίῳ τῆς Ἰωνίας, ἐνίκηθησαν ὑπὸ τοῦ Λυσάνδρου.

Ἐν πάσαις ταῖς πολεμικαῖς τῆς παγκοσμίου ἱστορίας πράξεσιν ἐδείχθη πάντοτε σφύζουσα ἡ τάξις, μάλιστα δ' ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ γένους ἡμῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ. Οὕτως ἐν τῷ τρωϊκῷ πολέμῳ μάχονται μὲν πολλάκις μόνοι πρὸς ἀλλήλους οἱ ἥρωες πεζοὶ ἢ ἀπὸ τῶν ἀρμάτων, ἀλλὰ καὶ ἡ στρατιὰ πᾶσα προβαίνει καὶ ὑποχωρεῖ ἐν τάξει πυκνῇ, ὅτε «ἀσπίς ἀσπίδα στηρίζει καὶ πολεμιστὴς τὸν παραστάτην αὐτοῦ», εἶναι δὲ περιβόητος ἡ παράταξις τοῦ Νέστορος, ὅστις προτάσσει τᾶρματα, τάσσει ἐν τῇ τρίτῃ γραμμῇ τὸ πολὺ καὶ γενναῖον τοῦ πεζικοῦ πλῆθος, ἐν μέσῳ δὲ τῶν δύο γραμμῶν τοὺς δειλούς, ἵνα ὑπὸ τῶν πρώτων παραύρονται καὶ ὑπὸ τῶν ὀπισθεν ὠθοῦνται πρὸς τοὺς πολεμίους, γνωστὸν δὲ καὶ τῶν Μυρμιδόνων τοῦ Ἀχιλλέως ἡ εἰς πέντε στίχους (τάγματα) παράταξις ὑπὸ πέντε ἀρχηγούς, ἡ πυκνὴ καὶ ἐν τάξει ἀρρήκτω, ὡς τοῖχος ἀσειστός βαίνουσα κατὰ τῶν ἐχθρῶν. Κατὰ τοὺς χρόνους μάλιστα τῆς ἀκμῆς οἱ Ἕλληνες εἰς τὸ ἀκρότατον ἤγαγον τὸ ἐν τάξει μάχεσθαι, ὥστε νὰ λέγεται ὑπὸ τινῶν ὅτι ἐνίκησαν τοὺς βαρβάρους καὶ διὰ τὸ ὑψηλὸν φρόνημα καὶ τὸν τελειότερον ὀπλισμόν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐν τάξει κίνησιν τῶν στρατευμάτων πρὸς τὸν ὅχλον τῆς παρατάξεως τῆς βαρβάρου στρατιᾶς, αὐτοὶ πρῶτοι ἔχοντες οὐ μόνον τὰ συντάγματα (τάξεις ἢ μόρας παρὰ τοῖς Σπαρτιάταις) καὶ τοὺς λόχους καὶ τὰς πεντηκοστὰς (ἡμισυ λόχου) καὶ τὰς ἐνωμοτίας (τρίτον πεντηκοστύς), ἀλλὰ καὶ τὴν παράταξιν εἰς ζυγούς καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς παρατάξεως ἢ σύμπτυξιν αὐτῆς καὶ τὴν κλίσιν ἐπὶ δεξιᾷ (ἐπὶ δόρυ) ἢ ἐπ' ἀριστερᾷ (παρ' ἀσπίδα) καὶ τὰς στροφὰς καὶ τὰς ἐν τάξει ὑποχωρήσεις καὶ τὰς πορείας εἰς τετράδας ἢ οὐλαμούς ἢ ἐν ὅλῳ τετραγώνῳ (πλαίσίῳ) καὶ τὰς ἐφόδους, καθ' ἃς, καὶ ἂν δρόμῳ ἐγγίγοντο, προσεῖχον νὰ μὴ κάμῃ ἡ γραμμὴ κυμάνσεις. Αὕτη δὲ ἡ ἐν τάξει κινήσεις καὶ σύρραξις πρὸς τοὺς πολεμίους θαυμασιὰ ἐφάνη ἐν Μαραθῶνι μετὰ τὴν ὀρμητικὴν ἐπίθεσιν, μετὰ τὴν ἀσφαλῆ ὑποχώρησιν τοῦ κέντρου, μετὰ τὴν ἀνασύνταξιν τῆς ὅλης φάλαγγος, ὡσαύτως εἰς τοὺς Μυρίους τοῦ Ξενοφῶντος καὶ ἄλλοτε καὶ κατὰ τὴν διαβάσιν τοῦ Τιγρητος, ἐν ᾧ δεινὴν ἐπαθλὴν συμφορὰν διὰ τὴν ἀταξίαν ἐν τῇ Βιθωνίδι Θράκῃ εἰς τοῦ Ἀλεξάνδρου τὴν στρατιάν.

Καὶ κατὰ τοὺς χρόνους δὲ τῆς μεγάλῃς αὐτοκρατορίας

ἡμῶν, τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἡ τάξις ἐν τῷ στρατεύματι ἐγένετο ἡ αἰτία τῆς νίκης τοῦ Βελισαρίου ἐν Δάρα κατὰ τῶν Περσῶν, ἐν ᾧ ἡ ἀταξία τῶν βαρβάρων στρατιωτῶν αὐτοῦ Λυκαόνων ἐπήνεγκε μετ' ὀλίγον καταστροφὴν εἰς τὴν πέραν τοῦ Εὐφράτου γενομένην μάχην. Δι' αὐτῆς τῆς τάξεως ἐνίκησε τοὺς αὐτοὺς Πέρσας ὁ Ἡράκλειος ἐν Νινευτὶ καὶ ὁ Νικηφόρος Φωκᾶς ἐτέλεσε τὴν θαυμαστὴν ἀπόδρασιν ἐν Χάνδακι τῆς Κρήτης καὶ ὁ Τσιμισκῆς κατετρόπωσε τοὺς ἀκαταπαλαίστους Νορθμαννοὺς τῆς Ρωσσίας εἰς τὸ Δορύστολον καὶ ὁ Ἰωάννης Πικλοιολόγος ἐν Μακεδονίᾳ τοὺς σιδηροφράκτους Φράγκους ἱπποτάς ἐν μάχῃ, ἥτις ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ Βορίλλα λόγγου καὶ ἔλαβε πέραν παρὰ τὴν Πρίλαπον.

Ἡ τάξις αὕτη, ἡ περίφημος παραδρομή, διεσώθη εἰς τοὺς πρώτους τοῦ τουρκοκρατηθέντος γένους πολεμιστὰς, τοὺς πολυθρησκείας ἀρματωλοὺς καὶ στρατιώτας, τοὺς ὑπερασπιστὰς τῆς Καρυταίνης καὶ τῆς Μονεμβασίας, τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ Κροκοδείλου Κλαδᾶ (Πάτρια Ἔτους 1904 ἀρ. 36 καὶ 57). Καὶ τὰ κλεφτοπούλα δὲ ἐν ἀκροτάτῃ ἐμάχοντο τάξει, ἀνευ μὲν βηματισμῶν ταυτοχρόνων καὶ ὁμοίων, ἀλλὰ μετὰ κινήσεις τελειοτάτας τῆς σήμερον καλουμένης ἀραιᾶς φάλαγγος, μετὰ ἀνάπτυξιν τῆς παρατάξεως, σύμπτυξιν, ἐφόδους κατὰ παραγέλυματα, ὑποχωρήσεις τακτικάς, διηρημένοι ὑπὸ τὴν γενικὴν ἀρχηγίαν τοῦ καπετάνου εἰς τμήματα (ταῖφάδες) ἀγόμενα ἀπὸ τὰ πρωτοπαλλήκαρα ὑπὸ τὰς σημαίας αὐτῶν. Αὕτη δὲ ἡ τακτικὴ καὶ κατὰ τὴν Μεγάλην ἐκράτησεν Ἑπαναστασίαν μασ' ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσεῶς, ὅτε κατέλαβε τὴν Ἀγίαν Μαρίναν τῆς Φθιώτιδος παρηγγέλλθησαν οἱ στρατιῶται νὰ θρασέωσι τὰς δάλους τῶν παραθύρων τῆς ὑψηλῆς οἰκίας, ἥτις θὰ ἐχρησίμευεν ὡς ἀμυντήριον, κατὰ τὰ παραγγέλματα τῆς σημερινῆς τακτικῆς· καὶ ἤνοιζαν πολεμίστρας οὐ μόνον εἰς τοὺς ἄνω τοίχους καὶ εἰς τὰ κάτω τῆς οἰκίας εἰς τὴν ἀπρόσβλητον γωνίαν, ὅτε δ' ἐπῆλθεν ἡ νύξ παρήγγειλε νὰ καταβῶσιν εἰς τὴν πεδιάδα καὶ νὰ ὀρύξωσι τάφρον πρὸς ἀμυναν διὰ τὴν ἐπομένην, ἐπειδὴ κατενόησεν ὅτι οἱ τοῦρκοι ἤθελον κομίσῃ τηλεβόλᾳ ἐκ Λαμίας καὶ θὰ ἐκρήμνιζον τὴν οἰκίαν.

Αὕτη δὲ ἡ τακτικὴ καὶ ἡ τάξις ἔδωκε τὴν νίκην εἰς τὰ Βασιλικά καὶ τὰ Δερβενάκια καὶ τὴν Ἀρχαίωσιν καὶ αὐτὸς δὲ ὁ τακτικῶς κινούμενος στρατὸς τοῦ Ἰβράῃμ ἤθελε τέλος κατατροπωθῇ ὑφ' ἡμῶν σωφρόνως ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν ταῖς μάχαις πολιτευομένων, ἀφ' οὗ κατησχύνθησαν οἱ στραθαραπάδες εἰς Σχινόλακκαν τῆς Μεσσηνίας, εἰς Μύλους τοῦ Νχυπλίου καὶ πρὸ τοῦ εὐτελοῦς ἐκείνου φράκτου, ὅπως ὠνόμασεν ὁ Αἰγύπτιος στρατάρχης τὸ Μεσολόγγιον. Ἡ τάξις εἶναι ἀρετή. Πάντοτε ἡ τῆς ψυχῆς ἀρετὴ ὑπερτερεῖ. ΤΟΥΤΩ ΝΙΚΑ.

ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Μία γνώμη καθ' ἑξομᾶδα.

Ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ὅσα καὶ ἂν ἀξιῶσι τινες διὰ τὴν ἐπάρχειν ἡθικὴν δύναμιν, διότι δὲν ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ τὴν γνωρίσωσιν, ἡ ἱστορία ἀπὸ καταβολῆς κόσμου μαρτυρεῖ ὅτι αἰετοῦ ἡ ἡθικὴ δύναμις καταβάλλει ἐπὶ τέλους τὴν ὀλικήν.

Κωνστ. Παπαρηγόπουλος

ΒΡΑΧΕΙΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ν. Γ. Κ ο ς ἄ ν η ν. Γρ. Χ. Π ρ ὅ ε ζ α ν. Σ. Π. καὶ Τ. Ζ. Θεσσαλονίκη. Εὐχαριστοῦμεν ἀπὸ καρδίας. — Ι. Κ. Δ ῆ ρ ε Δ ὁ ο υ α ν. Διεύθυνσις ἡλλάγη. — Μ. Κ. Χ ἰ ο ν. Ἐλήφθησαν εὐχαριστοῦμεν. — Κ. Ν. (...) Γ. Σ. Β ὠ λ ο ν Μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν σχετικῆς ἡσυχίας θ' ἀπαντήσωμεν εἰς πάντας. Πρὸς τὸ παρὸν ἀδυνατοῦμεν. Η. Σ. Δ ῆ ρ ο ν. Κατ' ἀνωτέραν ὑπόδειξιν γίνονται ἀπανταίαι αὐταὶ ἀποστολαί.